

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXIV. — Wydana i rozesłana dnia 6 czerwca 1874.

71.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministerstwem sprawiedliwości z dnia 14 maja 1874,

którem wydają się przepisy względem obłąkanych.

Na mocy ustawy z dnia 30 kwietnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 68) ministerstwo spraw wewnętrznych, zniósłszy się z ministerstwem sprawiedliwości, wydaje pod względem obłąkanych przepisy następujące :

A. Pod względem prywatnych zakładów dla obłąkanych.

§. 1.

Do założenia prywatnego zakładu dla obłąkanych potrzebne jest pozwolenie władzy administracyjnej krajowej.

§. 2.

Takowa może dać pozwolenie tylko wtedy, jeżeli wyłącznie odpowiedzialnym kierownikiem zakładu ma być lekarz. Lekarz ten powinien mieć nieskazitelną imię i mieć prawo do wykonywania w Austrii praktyki lekarskiej, udowodnić teoretyczne i praktyczne wykształcenie w psychiatrii a tem samem zdolność do kierowania takim zakładem i, jeżeli nie jest sam przedsiębiorcą zakładu, powinien uzyskać od władzy administracyjnej krajowej pozwolenie do kierowania zakładem.

§. 3.

Starając się o pozwolenie do urządzenia prywatnego zakładu dla obłąkanych nie tylko udowodnić należy władzy administracyjnej krajowej wszystko to co w §. 2 jest przepisane, lecz oraz wyłożyć, podług jakich zasad ma być zakład urządzony.

Nadto przedstawić należy szczegółowy plan budynku na zakład przeznaczony i wykazać, że takowy czyni zadość warunkom do skutecznego pielęgnowania obłąkanych dążącym, a zatem, że leży w zdrowej okolicy, że mu nie brak dobrej wody do picia, że w pobliżu nie znajduje się nie takiego, coby spr-

wianiem hałasu lub w innym względzie było dla chorych szkodliwe, że będzie w nim można rozdzielić płcie i należyście odłączyć chorych niespokojnych i nieprzestrzegających czystości, tudzież, że jest dość miejsca na rozrywki dla chorych.

Wymienić w końcu należy ilość chorych jednej i drugiej płci, którzy mają być przyjęci, tudzież osób przeznaczonych do niesienia pomocy lekarskiej, do pielęgnowania i pilnowania chorych, jakoteż przedstawić porządek domowy, który w zakładzie ma być zaprowadzony.

§. 4.

Władza administracyjna krajowa zarządzić powinna rozpoznanie prośby i po zniesieniu się z krajową radą zdrowia rozstrzygnąć o takowej z uwzględnieniem wszystkich okoliczności.

Udzieliwszy pozwolenie, władza administracyjna krajowa winna przed otworzeniem zakładu przekonać się, czy ubiegający się o takowe uczynił w zupełności zadosyć swoim przyrzeczeniom, jakoteż warunkom, pod którymi dano mu pozwolenie.

§. 5.

Chcąc na czele zakładu postawić innego lekarza zamiast tego, którego wymieniono w prośbie o pozwolenie, potrzeba za każdym razem postarać się, aby go zatwierdziła władza administracyjna krajowa.

Podobnież o wszelkich ważniejszych przebudowaniach i zmianach czy to w porządku domowym czyli też w urządzeniach zakładu w ogólności, uwiadomić należy tę władzę za pośrednictwem władzy administracyjnej powiatowej.

§. 6.

Lekarz, stojący na czele prywatnego zakładu dla obłąkanych, jest odpowiedzialnym tak za to czy kierunek celom zakładu odpowiada, jak i za to, czy wszyscy urzędnicy i słudzy zakładu zachowują ściśle przepisy prawne i instrukcyje zakładu.

W szczególności nad tem powinien czuwać, aby utrzymywano przepisane księgi zakładowe, i jest obowiązany stosować się ściśle do wszelkich zleceń, jakie odbierze od władz administracyjnych, policyjnych lub sądowych.

Z końcem każdego roku powinien przełożonej władzy administracyjnej zdać sprawę w sposób osobnemi przepisami określony ze skutków w zakładzie osiągniętych, tudzież z spostrzeżeń na obłąkanych, poczynionych, o ile takowe są ważnemi dla służby publicznej.

Kierujący lekarz prywatnego zakładu dla obłąkanych powinien w nim mieszkać.

§. 7.

Do prywatnego zakładu dla obłąkanych nie wolno przyjmować innych chorych prócz cierpiących na choroby umysłowe.

§. 8.

Wolno przyjąć chorego do zakładu tylko na podstawie świadectwa lekarskiego, potwierdzającego zboczenia umysłowe.

Świadectwo takie powinno pochodzić od lekarza powiatowego lub gminnego w miejscu pobytu chorego, a jeżeli je wydał inny lekarz, powinno być przez lekarza powiatowego lub gminnego zatwierdzone a wydane nie dawniej niż na dwa tygodnie przed żądaniem przyjęcia.

Jeżeli chorego leczył poprzednio inny lekarz, dołączyć należy historią choroby przez tego lekarza sporządzoną.

Tych chorych, których do prywatnego zakładu dla obłąkanych oddaje władza bezpieczeństwa, jako niebezpiecznych dla ogółu, przyjmuje się na podstawie świadectwa wydanego przez urzędowego tejże władzy lekarza.

§. 9.

O przyjęciu chorego do zakładu, kierujący lekarz donieść powinien w 24 godzinach sądowi pierwszej instancji, w którego obrębie leży zakład, prosząc oraz o potwierdzenie, że to uwiadomienie odebrano.

Nie potrzeba donosić tylko wtedy, gdy nieulega wątpliwości, że chory zostaje jeszcze pod władzą ojcowską.

Gdy chory taki podczas pobytu w zakładzie skończy 24 rok życia, donieść o tem należy przerzeczonemu trybunałowi z szczegółowem wyłuszczeniem jego stosunków osobistych.

Toż samo stać się ma, gdy zajdą okoliczności pociągające za sobą zmianę osoby prawnego zastępcy, jeżeli nie jest pewnem, że okoliczności te już zkadina są wiadome sądowi opiekuńczemu i kuratelarnemu.

§. 10.

Osoby umieszczone w prywatnych zakładach dla obłąkanych, które można uważać za uleczone, należy wypuścić z zakładu za porozumieniem się z temi osobami, które żądały, aby chorego przyjęto do zakładu, albo które na ich miejscu objęły pieczę nad nim.

§. 11.

Nie wolno także zatrzymywać dłużej w zakładzie chorych chociażby jeszcze nie uleczonych, jeżeli ich pokrewni lub zastępcy prawni zażądają aby ich wypuszczono, gdy zaś chodzi o chorego, który jest dla ogółu niebezpiecznym, jeżeli będzie złożony rewers, dający rękojmią, że chory będzie za obrębem zakładu należycie pilnowany lub umieszczony w innym szpitalu.

Na rewersie tym władza administracyjna miejsca, w którym wydający go mieszkają, potwierdzić powinna, że uczynione w niem zapewnienie może być dopełnione.

Gdyby zachodziła potrzeba wypuszczenia chorych dla ogółu niebezpiecznych z przyczyny szczególnych okoliczności, a rewersu takiego nie było, zakład jest obowiązany zatrzymać chorego dopóty, dopóki władza administracyjna nie wyda rozporządzenia względem umieszczenia chorego na przyszłość.

Wypuszczając chorych nie uleczonych, wolno ich oddać tylko ich zastępcy prawnemu albo osobom, które on wyznaczy.

§. 12.

Wypuszczając z zakładu osoby, które tam umieściła władza bezpieczeństwa jako niebezpieczne dla ogółu, o wypuszczeniu władzę tę pierwiej uawiadomić należy.

Toż samo uczynić należy gdy się osoby takie wypuszcza czasowo na próbę.

O wypuszczeniu chorych uleczonych, jeżeli są pod kuratelą, uawiadomi zakład właściwy sąd (§. 9).

§. 13.

We wszystkich prywatnych zakładach dla obłąkanych utrzymywany będzie protokół główny chorych, w zakładzie zostających, następne zawierający rubryki, które odpowiednio wypełnić należy a mianowicie:

- a) imię i nazwisko chorego;
- b) rok urodzenia tegoż;
- c) czy jest stanu wolnego lub zostaje w związku małżeńskim czyli też jest wdowcem lub wdową i czem się trudni;
- d) do której gminy należy lub gdzie w ostatnim czasie mieszkał;
- e) dzień przyjęcia do zakładu;
- f) nazwisko i mieszkanie osoby, która prosiła o przyjęcie chorego lub wyszczególnienie władzy, która go oddała do zakładu;
- g) nazwisko i mieszkanie lekarza, który świadectwo lekarskie, do przyjęcia chorego potrzebne, wydał lub potwierdził i historią choroby spisał;
- h) nazwisko, zatrudnienie i mieszkanie ojca;
lub opiekuna,
albo opiekunki i spółopiekuna,
lub kuratora z wyszczególnieniem jego nominacji sądowej;
- i) data doniesienia trybunałowi o przyjęciu chorego i data potwierdzenia odbioru tego doniesienia;
- k) wykaz rzeczy, które chory przyniósł z sobą do zakładu;
- l) dzień w którym i na jak długo wypuszczono chorego, tudzież miejsce gdzie i osoby u których tenże czasowo przebywa;
- m) dzień wypuszczenia przed uleczeniem, po uleczeniu, lub za rewersem;
- n) miejsce, do którego chory, jeszcze nieuleczony, miał się udać i nazwisko osoby, której został oddany.

Rubryka poświęcona na uwagi

- o) przeznaczona jest na wszelkie inne szczegóły dotyczące się chorego o którego tu idzie, mianowicie zapisuje się tutaj datę śmierci, szczególne rozporządzenia władz lub sądów itd.

Protokół główny powinien być podpisany przez władzę administracyjną.

§. 14.

W zakładzie spisywać należy historią choroby każdego chorego tamże pielęgnowanego ile możności jak najdokładniejszą, i w niej notować należy wszystkie ważniejsze zmiany którym stan choroby ulega.

§. 15.

Gdy się odbywają sekcye zmarłych w zakładzie, spisywany będzie wywód słowny.

Oprócz przypadków, wzmiankowanych w obowiązujących przepisach, wolno przedsiębrać sekcye tylko za zezwoleniem ich pokrewnych lub zastępców prawnych zmarłego.

Co się tyczy oględzin pośmiertnych, obowiązują dotychczasowe w tej mierze przepisy ogólne.

§. 16.

O pieczęd dusz należy mieć staranie w miarę jak tego wymaga lub dozwala cel leczenia.

§. 17.

Gdyby obłąkany zbiegł z zakładu, powinien zakład użyć wszelkich środków dla wyśledzenia go, a mianowicie powinien w tym celu zawiadomić najspieszniej o zbiegnięciu chorego jego bliskich i zastępców prawnych a gdy zbiegną chorzy niebezpieczni dla ogółu w każdym razie także władzę bezpieczeństwa.

§. 18.

Władza administracyjna wykonywa prawo nadzoru nad prywatnemi zakładami dla obłąkanych za pośrednictwem władz zdrowotnych.

Władze te powinny zwiedzać zakłady prywatne nad któremi nadzór wykonywać mają, częściej w czasie nieoznaczonym, najmniej zaś raz na trzy miesiące, i przekonywać się tą drogą, czy pielęgnowanie chorych odpowiada celowi zakładu i czy przepisy obowiązujące są ściśle zachowywane. One odbierać powinny reklamacye chorych i opinie lekarzy, przeglądać protokoły główne i sekcyjne, jakoteż historye chorób, tudzież nad tem czuwać, aby w przyjmowaniu chorych stosowano się do przepisów niniejszego rozporządzenia i ażeby przepisane w niem uwiadomienia przesyłano sądom z ściśłem przestrzeganiem czasu. Stan rzeczy przedstawiać należy władzy administracyjnej powiatowej, która przełoży go władzy krajowej.

W miastach, własne statuty mających, nadzór nad prywatnemi zakładami dla obłąkanych wykonywać będzie w sposób powyższy przedewszystkiem władza gminna, mająca poruczony sobie zakres działania władzy administracyjnej powiatowej i jej wykonawcy lekarscy.

§. 19.

Władze administracyjne mają prawo zarządzać, aby usunięto wadliwości dostrzeżone w przedsiębiorstwach prywatnych zakładów dla obłąkanych.

Jeżeli się okaże, iż obecne kierownictwo zakładu jest szkodliwe dla jego celów a zaradzenia spodziewać się nie można, władza administracyjna krajowa poleci oddalenie kierującego lekarza i zarządzi odpowiednie środki tymczasowe. Jeżeli jednak urządzenia zakładu okażą się o tyle wadliwemi, że w ogóle nie można mu bez obawy powierzać chorych, władza ta cofnie pozwolenie udzielone na urządzenie zakładu i zarządzi czego potrzeba względem wydalenia chorych z zakładu.

§. 20.

Przepisy w tym oddziale zawarte stosowane będą także do tych prywatnych zakładów dla obłąkanych, na które już udzielono pozwolenie. Gdyby jednak w zakładach tych istniało urządzenie niezgodne z przepisem ostatniego ustępu §. 6 i z przepisami §. 7, władza administracyjna krajowa może odstąpić od wykonania tych przepisów, jeżeli pozwalają na to poczynione doświadczenia.

B. Pod względem publicznych zakładów dla obłąkanych.

§. 21.

Każdy publiczny zakład dla obłąkanych, będzie miał swoje statuty, zawierające warunki przyjmowania i wypuszczania chorych tudzież regulujące w ogólności stosunki tych zakładów.

Statuty zakładów tych ulegają zatwierdzeniu ministerstwa spraw wewnętrznych.

§. 22.

Do przesyłania władzom sądowym, w §. 9 i 12 rozporządzenia niniejszego namienionym, uwiadomień także przepisanych, są także obowiązane publiczne zakłady dla obłąkanych.

Protokół główny chorych, znajdujących się w tych zakładach, utrzymywać należy w taki sposób, aby z niego można było dowiedzieć się szczegółów §. 13 rozporządzenia niniejszego namienionych.

C. Przepisy ogólne.

§. 23.

Obowiązkiem jest gmin a w szczególności ich urzędników zdrowia utrzymywać spis obłąkanych, mieszkających w granicach ich obrębu a nie umieszczonych w zakładach dla obłąkanych i czuwać nad ich pielęgowaniem [§. 3 ustęp c) ustawy z dnia 30 kwietnia 1870]. W szczególności na to powinny zwracać uwagę, aby z takimi chorymi nie obchodzono się nieludzko i aby nie ścieśniano ich wolności więcej, niż tego wymaga rodzaj ich choroby. Nakoniec powinno być ich staraniem, aby ubodzy chorzy na umyśle byli żywieni i ile możności pomieszczeni w publicznych zakładach dla obłąkanych (§. 24 ustawy z dnia 3 grudnia 1863, Dz. u. p. Nr. 105). O tych chorych na umyśle, którzy nie zostają pod władzą ojca lub opiekuna, powinny gminy zawiadomić trybunał pierwszej instancji do którego obrębu należą, aby ten wydał względem nich stosowne rozporządzenie.

§. 24.

Dozór nad gminami pod względem dopełniania obowiązków co do czuwania nad obłąkanymi należy do władz administracyjnych a w szczególności do ich lekarzy urzędowych. Jeżeli idzie o oddanie chorych na umyśle do publicznych zakładów dla obłąkanych, władze te powinny gminom i ich pokrewnym udzielać skutecznej pomocy. Obowiązek ten ciąży także na władzach policyjnych rządowych.

§. 25.

Władze sądowe obowiązane są uwiadamiać zakład dla obłąkanych o ustanowieniach opiekunów i kuratorów dla chorych na umyśle w tychże zakładach umieszczonych.

72.

Ustawa z dnia 17 maja 1874,

o zamieszczeniu urzędników katastralnych w rzędzie czynnych urzędników rządowych i o uporządkowaniu ich płac.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Urzędnicy katastralni, którzy byli użyci do przeprowadzenia stałego (powszechnego) katastru podatku gruntowego albo do przeprowadzenia węgierskiego prowizoryum podatku gruntowego a w skutku ustawy z dnia 24 maja 1869 (Dz. u. p. Nr. 88) byli zatrudnieni w czynnościach dotyczących się uregulowania podatku gruntowego, zamieszczeni będą w rzędzie tych urzędników, do których odnosi się ustawa z dnia 15 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 47), o urzędzeniu płac urzędników rządowych czynnych a to w sposób następujący:

§. 2.

Urzędnicy katastralni będą umieszczeni w odpowiednich klasach stopni ustawy z dnia 15 kwietnia 1873 stosownie do terażniejszej swej kategorii służbowej, w taki sposób że:

- a) inspektorowie centralni zaliczeni będą do klasy siódmego stopnia;
- b) niżsi dyrektorowie pomiarów i starsi inspektorowie szacunkowi z tytułem: inspektorowie starsi pomiarów a względnie szacunkowi do klasy ósmego stopnia;
- c) inspektorowie pomiarów i szacunkowi, tudzież geometrzy i komisarze szacunkowi, jakoteż trygonometry, którzy dotychczas pobierali płacę dzienną po 5 zł., z tytułem: inspektorowie pomiarowi i szacunkowi, geometrzy starsi i starsi komisarze szacunkowi, tudzież starsi trygonometry, do klasy dziewiątego stopnia;
- d) geometrzy i komisarze szacunkowi tudzież trygonometry, którzy dotychczas pobierali płacę dzienną po 4 zł., z tytułem: geometrzy i komisarze szacunkowi pierwszej klasy, tudzież trygonometry, do klasy dziesiątego stopnia;
- e) inni geometrzy i komisarze szacunkowi, adjunkci pomiarowi i szacunkowi, tudzież rachmistrze, ekspedytor i rysownik instytutu litograficznego dla katastru gruntowego podatku z tytułem: geometrzy drugiej klasy, komisarze szacunkowi drugiej klasy, tudzież rachmistrz, ekspedytor i rysownik instytutu litograficznego dla katastru podatku gruntowego, do klasy jedenastego stopnia, a mianowicie wszyscy od a) do e) wymienieni urzędnicy z dodatkiem służbowym odpowiednim ich siedzibie urzędowej i stopniowi ich klasy.

Za siedzibę urzędową tych urzędników katastralnych, którzy podczas czynności letnich pracują w rozmaitych miejscach powiatu dla którego są ustanowieni, uważane będzie to miejsce, które jest im przeznaczone na prace zimowe.

§. 3.

Inspektorowie centralni, inspektorowie starsi i inspektorowie mają prawo do pobierania w razie podróży służbowych takich dyet, jakie są przepisane.

Co się tyczy innych urzędników ci, którzy czynności pomiarowe lub szacunkowe pełnią po za obrębem siedziby, otrzymają na podróże w powiecie dla którego są ustanowieni, ryczałtowe na dyety, a mianowicie: urzędnicy klasy dziesiątego stopnia 500 zł. rocznie, urzędnicy klasy dziesiątego i jedenastego stopnia 400 zł. rocznie.

Jeżeli urzędnik, pobierający ryczałtowe na dyety, pełni czynności czasowe poza obrębem powiatu, dla którego jest ustanowiony; przyzwolić im należy wyżywne aż do 2 zł. dziennie za czas tych czynności poza obrębem powiatu.

§. 4.

Gdy się urzędnika przenosi w stan spoczynku, liczyć mu należy cały czas wysłużony bez przerwy w stałym (powszechnym) katastrze albo w węgierskiem prowizoryum podatku gruntowego, jakoteż w czynnościach, tyczących się uregulowania podatku gruntowego (§. 1).

Gdyby w razie przeniesienia urzędnika w stan spoczynku roczna emerytura tegoż wyniosła mniej, niż dwie trzecie części płacy rocznej, którą aż do chwili wejścia ustawy niniejszej w moc obowiązującą pobierał jako należytość dzienną lub miesięczną, natenczas za podstawę do wymiaru emerytury wzięść należy dwie trzecie części przereczonej płacy rocznej.

Uwzględnienie to służyć ma także wdowom i sierotom po takich urzędnikach pozostałym, gdy zaopatrzenie będzie im wymierzane.

§. 5.

Jeżeli na mocy ustawy niniejszej płaca urzędnika z dodatkiem służbowym i z ryczałtorem na dyety, wyniesie razem mniej niżeli teraz wynosi jego płaca dzienna lub miesięczna z dodatkiem na mieszkanie lub miejscowym, otrzyma tenże równy namienionej różnicy dodatek, który będzie się zmniejszał w miarę posuwania się urzędnika na wyższe płace.

§. 6.

Ustawa niniejsza wchodzi w moc obowiązującą z dniem 1 czerwca 1874.

§. 7.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się ministrowi skarbu.

Budapeszt, dnia 17 maja 1874.

Franciszek Józef r. w.

Auersperg r. w.

Pretis r. w.